

έγκεφαλοι της Ν.Δ. φαίνεται να πιστεύουν ότι ο αντίκομμουνισμός είναι τό έλιξήριο νεότητας και σφρίγγους της παράταξης τους κι ότι τούς προσπορίζει ψήφους.

"Όπως άλλωστε όλα τά κόμματα, έτσι και ή Ν. Δ. παρουσίασε δυστοκία στή συγκρότηση τών συνδυασμών. "Αν εξαιρέσουμε λίγους νομούς όπου ή προσφορά υποψηφιοτήτων ήταν περιορισμένη, ή δυστοκία όφειλονταν στίς προσπάθειες τών διαφόρων ήγετών και ήγετίσκων τόσο νά προωθήσουν τούς «άνθρώπους» τους, όσο και νά κόψουν τούς «άνθρώπους» τών άλλων. Τελικά οι περισσότερες αντιθέσεις λύθηκαν συμβιβαστικά σέ πανελλήνιο επίπεδο, δηλαδή «θά μπει ό δικός σου εκεί, αλλά θά μπει κι ό δικός μου εδώ». 'Επειδή δέ σχεδόν όλοι οι υποψήφιοι «άνήκουν» σ' ένα ή και περισσότερους

(συμβαίνει κι αυτό) άπ' τούς ήγemonες της Ν.Δ., ήδη οι έσωτερικές αναμετρήσεις στους διάφορους νομούς έχουν πάρει τρομακτικές διαστάσεις άφου εκτός άπ' τό προσωπικό στοιχείο έπιτυχίας, έμφυλωρεϊ κι ό ανταγωνισμός τών δελφίνων πού προσβλέπουν στή μελλοντική άρχηγία, τήν όποία θά κατακτήσουν αν διαθέτουν υπεροπλία στήν κοινοβουλευτική όμάδα.

Τό ΠΑΣΟΚ και ή 'Αλλαγή

'Αλλά και οι συνδυασμοί του ΠΑΣΟΚ. προκάλεσαν πολλές συζητήσεις και μέσα στους κόλπους του και έξω. Δόθηκαν δέ στή δημοσιότητα κατά δόσεις - 4 γιά τήν ακρίβεια - ένώ έγιναν κι αρκετές αντικαταστάσεις μετά τήν άναγγελία τους. Τό κυριότερο πάντως χαρακτηριστικό τους είναι ότι συγ-

κροτήθηκαν μέ βάση φυσικά τούς ήδη βουλευτές, τά στελέχη του οργανωτικού μηχανισμού και τούς πολιτευτές τών δύο προηγούμενων εκλογών. Τό ΠΑΣΟΚ δηλαδή υπήρξε έξαιρετικά φειδωλό στ' άνοιγματα του πρós τό χώρο του κέντρου και της κεντροαριστεράς, σκοπεύοντας στήν κομματική όρθοδοξία κι άφοσίωση τών ύποψηφίων.

"Ετσι άποκλείστηκαν χωρίς πολλές συζητήσεις πολιτικές προσωπικότητες πού ένδεχόμενα σέ μελλοντικές εξελίξεις θα μπορούσαν ν' άποτελέσουν πόλους έλξης και προπλάσματα όμαδοποιήσεων. Φαίνεται δέ ότι και οι λίγοι βουλευτές πού έξοβελίστηκαν ένέχονται σ' άπόπειρες όμαδοποίησης, πέρα άπ' τό γεγονός όπι ή πολιτική συμπεριφορά καθένα ξεχωριστά πρόσφερε στοιχεία, γιά κριτική. Διαφορετική είναι ή περίπτωση του

Κι αν ούδείς αὐτοδύναμος;

Οι προβολείς τῶν δυό μεγάλων κομμάτων μέσα από τις σπῆλες τῶν ἐφημερίδων καί τις προεκλογικές συγκεντρώσεις ἐντείνουν τις προσπάθειες νά χρωματίσουν ὅλο καί πιό ἔντονα τό βασικό τους σύνθημα πού δέν εἶναι ἄλλο παρά ἡ ἀπόκτηση **αὐτοδύναμης πλειοψηφίας**. Εἶναι φανερό πώς μέ τό σύνθημα αὐτό ἐπιδιώκουν νά ἐπιδράσουν στούς ἀναποφάσιστους ἐκλογεῖς γιά νά γύρει ἡ πλάστιγγα πρὸς τή μιά πλευρά.

Ὅσῳ μιά νηφάλια ἀντικειμενική ἐκτίμηση τῶν στοιχείων τῆς ἐκλογικῆς ἀναμέτρησης δέν φαίνεται νά ὑλοποιεῖ τό σύνθημα αὐτό ὅπως ἔχει διαμορφωθεῖ σ' αὐτή τή φάση, τουλάχιστο, ὁ συσχετισμός τῶν δυνάμεων.

Μέ βάση ὑπολογισμούς εἰδικῶν στά ἐκλογικά γίνεται ἀποδεκτό πώς μέ τό σημερινό ἐκλογικό σύστημα γιά νά διασφαλίσει ἕνα κόμμα κοινοβουλευτική πλειοψηφία θά πρέπει νά προηγεῖται ἀπό τό ἐπόμενο γύρω στό 10%. Ἐπαλήθευση τοῦ συλλογισμοῦ αὐτοῦ προσφέρουν οἱ ἐκλογές τοῦ 1963 πού ἐγιναν μέ τό ἴδιο ἐκλογικό σύστημα καί ὅπου ἡ Ἐνωση Κέντρου μέ 42% κέρδισε 138 βουλευτές καί ἡ ΕΡΕ μέ 39% 132. Διαφορά δηλαδή ἀσημαντή 6 βουλευτῶν.

Ξεκινώντας κανέναν ἀπ' τήν ἄποψη, πού μᾶλλον γίνεται γενικά ἀποδεκτὴ ὅτι ὅλα τὰ ἄλλα κόμματα δέν μποροῦν νά περάσουν ὡς τή μέρα τῶν ἐκλογῶν τό 20% (Κ.Κ.Ε.: 10-12% Κόμματα Κέντρου 3-4% προοδευτικοί 2-

3% Κ.Κ.Ε. ἐσ. 1-1, 5%) τότε ἀπομένει γιά τὰ δυό μεγάλα κόμματα τό ποσοστό τοῦ 80%.

Ἄν πραγματικά τὰ δυό μεγάλα κόμματα πρόκειται νά μοιράσουν τό ποσοστό τοῦ 80% τῶν ψήφων τότε σύμφωνα μ' ὅσα προαναφέρθηκαν τό ἕνα κόμμα πρέπει ν' ἀπέχει ἀπ' τό ἄλλο γύρω στό 10% δηλ. τό ἕνα νά συγκεντρώνει 45% καί τό ἄλλο νά περιοριστεῖ στό 35%.

Ἀναλύοντας τή χαρτογράφηση τῶν δύο μεγάλων Κομμάτων καί μέ τήν ἀποδοχή πώς ἡ Ν.Δ. εἶναι φυσικό νά ἔχει, ὕστερα ἀπό τή μακρόχρονη διακυβέρνηση καί τήν ἀποχώρηση τοῦ Κ. Καραμανλῆ, σχετική φθορά θά πρέπει νά θεωρηθεῖ σάν ὁ πιό ἀποφασιστικός παράγοντας πού θά ἐπι-

καθηγητῇ κ. Σημίτη, πού κόπηκε – κατὰ γενική κατάπληξη – ἐπειτα ἀπό ἀμετακίνητη ἀπαίτηση ἀνώτατου στελέχους πού διεκδικεῖ τή θέση τοῦ **αὐθεντικοῦ ἐκφραστῆ** τῆς λεγόμενης ἀριστερῆς πτέρυγας. Ἡ ἀντίσταση τοῦ κ. Παπανδρέου στήν παραπάνω ἀπαίτηση ὑπῆρξε μᾶλλον συμβολική, γι αὐτό κι ὁ πιό ἐπώνυμος ἀπ' τοὺς ἐξωκοινοβουλευτικούς καί σίγουρος ὑπουργός σέ πασοκική κυβέρνηση ἔμεινε ἐκτός νυμφῶνος, ἂν καί ἤδη εἶχε πάρει τό χρίσμα καί εἶχε ἀρχίσει τόν προεκλογικό ἀγῶνα.

Ἀλλά τό πιό ἐντυπωσιακό στοιχεῖο στό θέμα τῶν συνδυασμῶν ὑπῆρξε

ἡ ταυτόχρονη περίληψη σ' αὐτοὺς τῶν κ.κ. **Μαύρου καί Γλέζου**. Παλιότερα ἦταν κοινὸ μυστικὸ ὅτι οἱ κ.κ. Μαῦρος καί Παπανδρέου εἶχαν συμφωνήσει γιά κάποια – ὄχι πάντως ξεκαθαρισμένη – συνεργασία. Πιὸ πρόσφατα ἀπομακρύνθηκε πολὺ αὐτὴ ἡ προοπτική, ἂν δέν εἶχε

κίόλας καταστεῖ ἀνύπαρκτη. Γι αὐτὸ κι ὁ παλιὸς ἀρχηγὸς τοῦ Κέντρου προχώρησε στό σχηματισμὸ τῆς ἐλάχιστης διάρκειας ΕΠΑΚ. Αἰφνίδια ἀνακοινώνεται ἡ ἐνταξη – προχώρηση – συνεργασία – στράτευση (τελικά εἶναι ἀσαφές) τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς κυβέρνησης ἐθνικῆς ἐνότητος, κυβέρνησης πού εἶχε κατηγορηθεῖ ὅτι ἀποτελοῦσε ἀλλαγὴ τῆς νατοϊκῆς φρουρᾶς (δηλαδή τῆς δικτατορίας). Ἀπορφανίστηκε ἡ θνησιγενὴς ΕΠΑΚ, ἐξεράγησαν οἱ ὑπόλοιποι κεντῶοι, χλεύασαν οἱ δεξιοὶ καί εἰρωνεύτηκαν οἱ κομμουνιστές.

Τό ΠΑΣΟΚ ὅμως ἐκτίμησε ὅτι ἡ